

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11Co/72/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315222971
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 03. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2020:2315222971.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej v spore žalobcov: 1/ P. Q., nar. X.X.XXXX, bytom M. R. Q. XX, Q., 2/ P. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom M. R. Q. XX, Q., 3/ P. T., nar. X.X.XXXX, bytom M. R. Q. XX, Q., zastúpení: JUDr. Roman Jurík, advokát, Jazerná 19, Nové Zámky, proti žalovanému: Slovenská sporiteľňa, a. s., so sídlom Tomášikova 48, Bratislava, IČO: 00 151 653, zastúpený splnomocnencom: AK JUDr. Marek Hic, s.r.o., so sídlom Hviezdoslavova 10625/23B, Martin, IČO: 36 865 036, o neplatnosť právneho úkonu, o neexistencii záložného práva, o ochranu spotrebiteľa, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 27. júna 2017, č.k. 26C/643/2015-426, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie r u š í a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie žalobu zamietol a žalovanému priznal 100% náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 52 ods. 1 a 2, § 53 ods. 1, 2, 4, 5, 6 a 7, keď z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané a zároveň stranami sporu nespochybnené bolo, že dňa 2.3.2009 žalobcovia 1/ až 3/ ako dlžníci so žalovaným ako veriteľom uzatvorili Zmluvu o hypotekárnom úvere č. 0285798318 (ďalej len „zmluva“), ktorú na strane dlžníkov podpísal aj Michal Drlík, ktorý však dňa 14.10.2010 zomrel. Na základe zmluvy bol žalobcom poskytnutý úver vo výške 81.000 eur na účel kúpy bytu s úrokovou sadzbou vo výške 5,80% ročne fixovanou na 1 rok, spracovateľský poplatok 249 eur, poplatok za správu úveru 2,99 eur, výška anuitnej splátky 388,08 eur a konečná splatnosť úveru 20.1.2029. Žalobcovia 1/ a 2/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v k.ú. Q., okres Šaľa, obec Q., zapísané na LV č. XXXX vedenom OÚ Šaľa, parc. reg. C, parc. č. 48/1, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria o výmere 401 m², parc. č. 50/2, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria o výmere 844 m², v bytovom dome so súp. č. XXX na parc. č. 48/1, vchod č. XX, byt č. XX, X. poschodie, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach vo veľkosti 6287/82404 a nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, stavby na parc. č. 50/22, druh stavby - garáž v radovej výstavbe; pričom byt je jediným obydľím žalobcov 1/ a 2/. Spolu s hypotekárnou zmluvou uzatvorili aj záložnú zmluvu, ktorou založili byt ako zabezpečenie hypotekárneho úveru. Žalovaný dňa 11.5.2015 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a začal s výkonom záložného práva, vykonaním dražby poveril DUPOS dražobná, s.r.o. ako dražobníka, bol vypracovaný znalecký posudok na cenu 61.500 eur. Súd v zmysle § 150 ods. 1 CSP vyhodnotil žalobu a jej následné doplnenia a vyjadrenia žalobcov za nedostatočné vo vzťahu úplného uvádzania skutkových tvrdení, nakoľko sa obmedzili len na tvrdenia súvisiace so vznikom žalobou napadnutého zmluvného vzťahu, pričom neuviedli a ani nepreukázali, k akej výške plnenia úveru z ich strany došlo, aká časť úveru zostala nesplatená, s ktorými splátkami a kedy sa dostali do omeškania, žalobcovia len skonštatovali, že v dôsledku poklesu príjmu v súvislosti s tehotenstvom žalobkyne 2/ došlo z ich strany k nezavinenému omeškaniu s plnením dlhu. Žiadnym spôsobom tak

nespochybnili následný postup žalovaného, ktorý napriek tomu, že k omeškaniu so splácaním dlhu došlo už v roku 2009, k zosplatneniu nesplatennej časti dlhu došlo až v roku 2015, čím žalovaný postupoval v súlade so znením hypotekárnej zmluvy. Samotný žalobný petit po čiastočnom späťvzati žaloby pozostáva zo siedmich čiastkových návrhov, pričom prvé tri čiastkové návrhy sú určovacího charakteru, kde žalobcovia žiadajú určiť neprijateľnosť a neplatnosť jednotlivých zmluvných ustanovení, štvrtý návrh žiada určiť neexistenciu záložného práva, piaty a šiesty návrh je druhovo žalobou na plnenie, posledný návrh je návrhom na náhradu trov konania. Vo vzťahu k žalobe ako celku súd poukazuje na tú skutočnosť, že napriek zastúpeniu žalobcov ako nesporne spotrebiteľov v spotrebiteľskom spore advokátom, žaloba a následné vyjadrenia právneho zástupcu žalobcov postráda akúkoľvek relevantnú právnu argumentáciu (odhliadnuc od neperfektnosti žaloby v súvislosti so skutkovým stavom a úplnými tvrdeniami o ňom). Napriek pomerne vysokému počtu čiastkových žalobných návrhov vo vzťahu k právnemu opodstatneniu žaloby táto predostiera menovanie a citácie prevažne judikatúry súdov, poukazuje na články Ústavy SR, avšak konkrétne prípadné rozpory so zákonom neuvádza. Žaloba v znení jej následných doplnení písomnými a ústnymi vyjadreniami je určitou úvahou o rozpore medzi ústavným právom vlastníť majetok a záložným právom upraveným v ust. § 151 a nasl. OZ, pričom určenie neexistencie práve záložného práva je prioritou žaloby (podľa vlastného vyjadrenia žalobcov). V uvedenom svetle je žaloba neprehľadná, neúplná a nejasná, súd sa ďalej zaoberal jednotlivými čiastkovými petitmi žaloby v poradí, v akom boli uvedené v jej písomnom vyhotovení. V časti I. petitu žaloby žalobcovia žiadali určiť, že ustanovenie zmluvy o hypotekárnom úvere č. 0285798318 zo dňa 2.3.2009 medzi žalobcami 1/ až 3/ ako dlžníkmi a žalovaným ako veriteľom o poplatku za správu úveru vo výške 2,99 eur je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Právne argumentovali tým, že je v rozpore s ust. § 53 ods. 4 písm. t) OZ, ktoré ustanovenie bolo inak zakotvené v OZ až novelou č. 102/2014 Z.z., pričom vzhľadom na absolútnu neprípustnosť pravej retroaktivity v slovenskej legislatíve nemožno aplikovať predmetné ustanovenie na zmluvu uzatvorenú podľa úpravy účinnej v roku 2009 (išlo by totiž o úplné popretie zásady právnej istoty v zmluvných vzťahoch). Právna úprava spotrebiteľských zmlúv účinná ku dňu uzatvorenia predmetnej hypotekárnej zmluvy podľa názoru súdu neobsahuje žiadne ustanovenie, ktoré by poplatok za správu úveru vo výške 2,99 eur vyhodnotilo ako neprijateľnú a teda neplatnú zmluvnú podmienku. Nemožno spravodlivo povedať, že by v tomto prípade išlo o nekalú praktiku vo význame zavádzania spotrebiteľa prípadnými nejasnými zmluvnými dojednaniami, nakoľko predmetná dohoda bola v zmluve formulovaná jasne v čl. I hypotekárnej zmluvy jej číselným vyjadrením, s ktorým sa mohli a mali všetky zmluvné strany pred jej uzatvorením oboznámiť a prípadne s ním vysloviť nesúhlas. Rovnako predmetné dojednanie nemožno subsumovať pod ust. § 53 ods. 1 OZ, nakoľko ani nespôsobuje značnú nerovnováhu medzi stranami zmluvy (v prospech veriteľa) a zároveň predmetné dojednanie možno podľa názoru súdu zahrnúť do ceny plnenia. V časti II. žalobného petitu žalobcovia žiadali súd o určenie, že ustanovenie čl. I bodu 2 uvedenej zmluvy o zabezpečení pohľadávky žalovaného záložným právom k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. Q., okres šaľa, obec Q., zapísané na LV č. XXXX vedenom OÚ Šaľa, parc. Reg. C, parc. č. 48/1, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria o výmere 401 m², parc. č. 50/2, druh pozemku - zastavané plochy a nádvoria o výmere 844 m², v bytovom dome so súp. č. XXX na parc. č. 48/1, vchod č. XX, byt č. XX, X. poschodie, spoluvlastnícky podiel na spoločných častiach vo veľkosti 6287/82404 a nehnuteľnosti zapísanej na LV č. XXXX, stavby na parc. č. 50/22, druh stavby - garáž v radovej výstavbe je neprijateľnou zmluvnou podmienkou; odvolávajú sa najmä na nesúlad inštitútu záložného práva s Ústavou SR, najmä čl. 19, nakoľko ide o zasahovanie do rodinného života strán sporu. Súd posádiac napadnutú zmluvnú podmienku dospel k záveru, že rovnako ju nemožno vyhodnotiť ako neprijateľnú a teda neplatnú zmluvnú podmienku, nakoľko nespôsobuje značnú nerovnováhu medzi stranami zmluvy, ide o zákonný inštitút zabezpečovacej povahy vo vzťahu k pohľadávke veriteľa, pričom veriteľ (žalovaný) postupoval v zmysle platnej legislatívy. V časti III. žalobného petitu žalobcovia žiadali určiť, že ust. čl. VII bod 5 vyššie uvedenej zmluvy, podľa ktorého „zmluvné strany sa dohodli, že ich vzájomné právne vzťahy sa budú podľa § 262 Obchod. Zák. spravovať príslušnými ustanoveniami Obchodného zákonníka“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou; pričom dôvodili výňatkom z citácie judikatúry, v tejto časti sa súd plne stotožnil s právnym názorom žalovaného, ktorý na margo neprijateľnosti zmluvnej podmienky ohľadne aplikácie Obchodného zákonníka na daný vzťah s poukazom na rozhodnutie NS SR sp. zn. 3M Cdo 12/2014 udal, že zjavne v zmysle uvedeného rozhodnutia musí existovať duálna úprava o tom istom a keby sa malo jednať ako tvrdí žalobca o čisto občianskoprávny vzťah, takáto situácia by nemohla nikdy nastať. Súd poukazuje na znenie ust. § 52 ods. 1 a ods. 2, ktorý zakotvuje nutnosť aplikácie ustanovení obsahovo a účelovo výhodnejších pre spotrebiteľa, pričom je nutné prehodnotiť konkrétnu právnu situáciu vo vzťahu k výhodnosti aplikácie konkrétneho ustanovenia. V časti IV. žalobného petitu (podľa vyjadrenia žalobcov najdôležitejšieho) žalobcovia žiadajú určiť, že IV. záložné právo žalovaného k nehnuteľnostiam vyššie

špecifikovaným neexistuje; pričom z obsahu žaloby a dodatočných vyjadrení súd postráda akékoľvek relevantné právne odôvodnenie danej časti žaloby, žalobcovia opakovane len všeobecným spôsobom polemizujú o nesúlade právneho inštitútu záložného práva (obsiahnutého v OZ) s Ústavou SR, nakoľko záložné právo svojimi právnymi účinkami odporuje ústavnému právu vlastníť majetok a nebyť rušený v súkromnom a rodinnom živote. Súd konštatuje, že záložné zmluva ako zmluva akcesorická vo vzťahu k hlavnému záväzku založenému hypotekárnou zmluvou obsahuje všetky zákonné náležitosti podmieňujúce jej platnosť a následne aj účinnosť, súd nevyhodnotil predmetnú zmluvu ako neplatnú, a to ani čiastočne, pričom konštatuje, že bola zmluvnými stranami podľa ich zhodného vyjadrenia po oboznámení sa s jej obsahom na základe vážnej a slobodnej vôle podpísaná. Súd konštatuje, že k zániku jej platnosti a účinnosti po jej uzatvorení nedošlo, pričom záložné právo v svetle uvedených skutočností existuje. V časti V. žalobného petitu žalobcovia žiadali určiť, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne primerané finančné zadostučinenie vo výške 2.500 eur do 30 dní. V danej časti absentuje skutkové a právne odôvodnenie žaloby, nie je zrejmé, z akého právneho titulu finančné odškodnenie žiadajú, prečo práve v požadovanej výške, pričom súd konštatuje že žalobcovia v danej časti neuniesli ani len bremeno tvrdení, nieto ešte preukázanie tvrdení. Právny zástupca žalobcov navrhol ako doplnenie dokazovania uskutočniť výsluch žalobcov, ktorý návrh však súd vyhodnotil ako nevhodný v danom štádiu konania, nakoľko doplniť výsluchom možno len inak perfektnú žalobu, nie žalobu, kde absentuje akékoľvek relevantné skutkové a právne odôvodnenie požadovaného čo i len čiastkového nároku. V časti VI. petitu ide o obdobný nárok, finančné zadostučinenie vo výške 1.500 eur v prospech žalobkyne 3/, pričom súd rovnako ako je uvedené vyššie konštatuje, že v danej časti absentuje skutkové a právne odôvodnenie žaloby, nie je zrejmé, z akého právneho titulu finančné odškodnenie žiadajú, prečo práve v požadovanej výške, pričom súd konštatuje že žalobcovia v danej časti neuniesli ani len bremeno tvrdení, nieto ešte preukázanie tvrdení. Právny zástupca žalobcov navrhol ako doplnenie dokazovania uskutočniť výsluch žalobcov, ktorý návrh však súd vyhodnotil ako nevhodný v danom štádiu konania, nakoľko doplniť výsluchom možno len inak perfektnú žalobu, nie žalobu, kde absentuje akékoľvek relevantné skutkové a právne odôvodnenie požadovaného čo i len čiastkového nároku. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd žalobu v plnom rozsahu zamietol. Na záver súd udáva do pozornosti strán sporu, že zákonne zakotvená ochrana spotrebiteľa ako inštitút novodobý spôsobujúci v rozpore s inak jednou zo základných zásad platnej legislatívy - rovnosť strán - pozitívnu diskrimináciu spotrebiteľa, sa javí byť nevyhnutnou vzhľadom na ekonomickú nerovnosť účastníkov spotrebiteľských vzťahov, avšak úlohou ochrany spotrebiteľa nie je nastoliť absolútnu právnu neistotu v týchto vzťahoch, práve naopak. Nie je zákonné a ani spravodlivé, aby spotrebiteľský vzťah uzatvorený na základe vážnej a slobodnej vôle spôsobom neodporujúcim zákonu súd následne bez právneho dôvodu vyhodnotil (čo i len čiastočne) za neplatný v čase, keď veriteľ v dôsledku platobnej nedisciplíny spotrebiteľa (pričom nezáleží na tom, aký dôvod pre neplatenie na strane spotrebiteľa bol) realizuje svoje zmluvné a zákonné právo uspokojiť nesplatený dlh zo zálohu, ktorý záloh rovnako vznikol v súlade s platnou legislatívou len z dôvodu, že v dôsledku dobrovoľnej dražby spotrebiteľ príde o svoje jediné bývanie. Uvedená skutočnosť aplikáciu príslušných ustanovení o záložnom práve a výkone záložného práva nevyklučuje. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP, kde žalovaný ako plne úspešná strana sporu má právo na 100% náhrady trov konania a trov právneho zastúpenia.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podali v zákonnej lehote odvolanie žalobcovia, ktorí navrhli napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Namietli, že súd nepostupoval v súlade s ust. § 181 ods. 2 CSP, nakoľko žalobcovia nepoznajú ani len názor súdu na to, čo považuje za sporné a čo za nesporné, nemali šancu vyrovnať sa s názormi súdu, pričom nepoznali ani predbežné právne posúdenie veci. S poukazom na uvedené žalobcovia čelia nepredvídateľnému rozhodnutiu súdu a i v prípade, že by boli všetky výroky rozsudku vecne správne, procesný postup vedúci k nim bol natoľko chybný, že aj inak vecne správne výroky rozsudku by boli neudržateľné vzhľadom k vytýkaným procesným pochybeniam. Ďalej namietli, že odôvodnenie napadnutého rozsudku nie je v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP, v nadväznosti na čo poukázali na judikatúru Ústavného súdu SR. Poukázali na to, že už v žalobe a rovnako i v ďalších podaniach za kľúčový označili petit, ktorým sa domáhajú určenia neexistencie záložného práva. Práve tento petit je klasickým petitom určovacej žaloby podľa § 137 písm. c) CSP, no prvoinštančný súd sa vôbec nezaoberal posudzovaním existencie naliehavého právneho záujmu na takomto určení, ale len skonštatoval, že záložná zmluva je platná, je v súlade so zákonom, a teda že záložné právo podľa názoru súdu existuje. Pokiaľ súd prvej inštancie žalobcom vytýka, že neuviedli úplne skutkové tvrdenia, tak táto časť odôvodnenia rozsudku je nezrozumiteľná, nakoľko oni v žalobe podrobne uviedli všetky parametre úverovej zmluvy, uviedli,

že sa dostali do omeškania, z akých dôvodov sa dostali do omeškania a aj v čom považujú postup žalovaného za nelegálny. Presné vyčíslenie dlžnej sumy podľa ich názoru nemá žiadny vplyv na určenie neprijateľných zmluvných podmienok a ani na určenie neexistencie záložného práva. Pokiaľ im súd neposkytol súdnu ochranu, opomenul v odôvodnení vysvetliť prečo, nakoľko sa súd vôbec nezaoberal ich argumentami opierajúcimi sa napríklad o právny názor Ústavného súdu v uznesení PL.ÚS 23/2014. Odôvodnenie zamietnutia prvého žalobného návrhu (určenie poplatku za správu úveru ako neprijateľnej zmluvnej podmienky) odvolatelia považovali za arbitrárne, pričom poukázali i na rozsudok Vrchného krajského súdu v Karlsruhe AZ17U 192/2010 z 3.5.2010. Ešte za subtílnjšie považovali odôvodnenie súdu k druhému žalobnému návrhu, teda určenie za neprijateľnú zmluvnú podmienku ustanovenie zmluvy, podľa ktorej je záväzok z nej zabezpečený záložným právom na nehnuteľnosti uvedené v petíte. Namietli, že vo vzťahu k žalobnému návrhu na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky, opcie Obchodného zákonníka, súd nie celkom pochopiteľne odkázal na vyjadrenie žalovaného, čo podľa ich názoru nie je bežné. Ďalej uviedli, že sa ako spotrebiteľia domáhali priznania finančného zadosťučinenia v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa, pričom poukázali na hypotézu uvedenej právnej normy. Namietli tiež, že súd prvej inštancie neuviedol, prečo nevykonal vôbec žiadne dokazovanie, najmä dokazovanie listinnými dôkazmi, a teda ak súd nevykonal vôbec žiadne dokazovanie, nemohol dospieť ani k žiadnemu skutkovému zisteniu.

4. K odvolaniu žalobcov sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť a priznať mu nárok na náhradu trov konania. Napadnuté rozhodnutie považoval za vecne správne, obsahujúce relevantné odôvodnenie a uvedené rozhodnutie je podľa názoru žalovaného rozhodnutím vydaným v súlade so zákonom. Skonštatoval, že v odvolaní absentujú akékoľvek právne relevantné dôvody, ktoré by mohli byť dôvodmi pre vyhovie podanému odvolaniu. Podanú žalobu považoval za nezrozumiteľný kompilát nesúrodých a v mnohých ohľadoch navzájom si odporujúcich tvrdení, všeobecných domnienok a poukazov na judikatúru bez akéhokoľvek relevantného vzťahu k predmetu sporu a k označenému žalovanému, pričom uviedol, že ani samotné návrhy rozhodnutia nie sú úplné či dostatočne určité. Žaloba sa ani len nesnaží zakryť najpodstatnejší fakt protiprávneho konania samotných žalobcov spočívajúceho v dlho trvajúcom omeškaní so splácaním úverového záväzku. Zo žaloby a ani z podaní žalobcov nevyplýva, ktorá právna skutočnosť by mala mať za následok neexistenciu vzniknutého záložného práva. K námietke odvolateľov, že súd sa nezaoberal otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na určení neexistencie záložného práva, žalovaný uviedol, že v prejednávanej veci súd žalobu (žalobný petít) nezamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu, ale z dôvodu, že bol vecne nedôvodný. Žalobcami nebol uvedený jediný konkrétny dôvod (okrem ich všeobecných úvah vo vzťahu k inštitútu výkonu záložného práva), pre ktorý by záložné právo nemalo existovať, rovnako nebol uvedený jediný dôvod, pre ktorý by mala byť záložná zmluva údajne neplatná. Poukázal na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútnym obchodom, a to s ohľadom na kogentné ustanovenie § 261 ods. 6 písm. d) Obchodného zákonníka, a teda v prípade zmluvného dojednania aplikácie Obchodného zákonníka ide o zmluvné dojednanie odrážajúce obsah zákonného pravidla, a tak sa nejedná o zmluvnú podmienku, ktorá by podliehala prieskumu podľa ustanovení Smernice 93/13/EHS, resp. podmienku v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ a je tak vylúčené, aby sa niekto domáhal jej neprijateľnosti. Pokiaľ išlo o námietku odvolateľov, že súd prvej inštancie nevykonal vo veci žiadne dokazovanie, žalovaný uviedol, že súd postupoval v súlade s ust. § 204 CSP, pričom vychádzal z listín, ktoré predložil žalobca, ktoré doručil žalovanému, ten uvedené nespochybnil a súd mal tak zákonný podklad vo vzťahu k dokazovaniu uvedeným spôsobom.

5. K vyjadreniu žalovaného sa písomne vyjadrili odvolatelia, ktorí navrhli vyhovieť ich odvolaniu. Opätovne poukázali na to, že konanie, ktoré predchádzalo vyhláseniu napadnutého rozsudku, je zaťažené viacerými pochybeniami, a to najmä tým, že súd nevykonal dokazovanie vo veci oboznámením sa s predloženými listinnými dôkazmi a rovnako pochybil, keď nepostupoval v súlade s ust. § 181 ods. 2 CSP.

6. V doplnení vyjadrenia odvolatelia uviedli, že pohľadávka žalovaného zabezpečená záložným právom k nehnuteľnosti sa dňa 7.5.2018 premlčala, a preto z opatrnosti namietli premlčanie nároku žalovaného.

7. K vyjadreniu odvolateľov sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý zotrval na tom, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s ust. § 204 CSP pri vykonávaní dokazovania, a rovnako podľa jeho názoru súd postupoval i v súlade s ust. § 181 ods. 2 CSP. Tvrdenia odvolateľov o údajnom premlčaní nároku považoval za nesprávne a podľa jeho názoru by súd na námietku premlčania nemal prihliadnuť,

nakoľko pre rozsudok je rozhodujúci stav v čase jeho vyhlásenia a prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany možno použiť len vo vzťahu ku skutočnostiam, ktoré tu objektívne existovali v čase rozhodnutia súdu prvej inštancie. Poukázal na to, že dňa 4.5.2018 podal na Okresný súd Galanta žalobu o zaplatenie 79.039,51 eur s príslušenstvom, ktoré konanie je vedené pod sp. zn. 30Csp/79/2018, a teda záložné právo sa nepremiľčalo, keďže sa nemohlo vykonať, premlčacia doba nemôže plynúť, keďže pohľadávka bola na súde uplatnená. Uviedol, že žalobcovia sa snažia oddialiť plnenie povinností v mimoriadne vysokej výške (cca 80 tisíc eur), pričom však títo disponujú aj inými (značnými) majetkovými hodnotami.

8. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávneným subjektom (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcov je dôvodné, v dôsledku čoho je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie s použitím ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba žalobcov (okrem žaloby v časti určenia neplatnosti právneho úkonu z 11.5.2015 o vyhlásení mimoriadnej splatnosti, v ktorej časti bola žaloba späťvzatá a následne uznesením súdu prvej inštancie zo dňa 21. februára 2019, č.k. 26C/643/2015-520 bolo konanie zastavené) a žalovanému bol priznaný nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

10. V prvom rade bolo potrebné zaoberať sa námietkou odvolateľov, že súd prvej inštancie v spore nedodržiaval postup v zmysle § 181 ods. 2 CSP.

11. Podľa § 181 ods. 2 CSP, po úkonoch podľa ods. 1 súd určí, ktoré skutkové tvrdenia sú medzi stranami sporné, ktoré skutkové tvrdenia považuje za nesporné, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Súd tiež uvedie svoje predbežné právne posúdenie veci. To neplatí, ak tak už postupoval pri predbežnom prejednaní sporu.

12. Z citovaného zákonného ustanovenia vyplýva, že súd pred ďalším postupom vo veci je povinný určiť, ktoré skutkové tvrdenia považuje medzi stranami za sporné a ktoré za nesporné. Rovnako sudca na prvom pojednávaní oznámi, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná. Náležité splnenie uvedených povinností je podmienené dôsledným oboznámením sa s listinnými dôkaznými prostriedkami, celkovým skutkovým stavom veci, procesnými podaniami strán a musí v neposlednom rade vychádzať z predbežného právneho posúdenia veci. Postup súdu je pre strany a ich zástupcov na základe uvedených úkonov predvídateľný. Súd je zároveň povinný umožniť stranám adekvátne reagovať na vzniknutú procesnú situáciu a vytvoriť im priestor na uplatnenie primeraných prostriedkov procesného útoku a procesnej obrany vo vzťahu k ochrane ich subjektívnych práv a oprávnených záujmov. Taktiež je sudca povinný na prvom pojednávaní stranám a ich zástupcom oznámiť predbežné právne posúdenie veci, ktorého účelom je zefektívnenie, zrýchlenie a zjednodušenie sporového konania, vrátane prevencie tzv. prekvapivých rozhodnutí.

13. Po preskúmaní obsahu spisového materiálu dospel odvolací súd k záveru, že nebol dodržaný postup upravený v § 181 ods. 2 CSP, nakoľko súd prvej inštancie opomenul uviesť, ktoré dôkazy vykoná a ktoré dôkazy nevykoná, a taktiež neoznámil predbežné právne posúdenie veci, nakoľko pojednávanie zo dňa 11.4.2017 bolo odročené a na pojednávanie zo dňa 27.6.2017 súd prvej inštancie v zápisnici konštatoval: „Následne súd poučuje strany sporu o tom, že za sporné považuje všetky skutočnosti, na ktoré sa žalobca v žalobe odvoláva, a na základe ktorých si uplatňuje nárok, najmä žalobca nielen nepreukázal, ale ani skutkovo a právne neodôvodnil, prečo sa domáha výrokov II. až VIII.“, hoci na nahrávke z pojednávania zo dňa 27.6.2017 uloženej v ESS (elektronický súdny spis) je zachytené, že súdu prvej inštancie nie sú zrejmé dôvody žaloby, čo však nemožno vyhodnotiť ako explicitné vyjadrenie predbežného právneho posúdenia.

14. Ďalej sa odvolací súd zaoberal námietkou nepreskúmateľnosti odôvodnenia napadnutého rozsudku.

15. Podľa § 220 ods. 2 CSP, v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

16. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je aj právo účastníka konania (strany sporu) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Požiadavke na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený, a aby účastník konania (strana) nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Súdny musí pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí potom vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Súdny pritom musia súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán (IV.ÚS 1/2002, II.ÚS 174/2004, III.ÚS 117/2007, III.ÚS 332/2009, I.ÚS 501/11 a pod.). Za arbitrárny, resp. nedostatočne odôvodnený treba považovať rozsudok súdu, ktorý svoj právny záver nezodôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu SR sp. zn. I.ÚS 154/2005 z 28.2.2006). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Georgiadis vs. Grécko z roku 1997), pričom stačí, aby súd reagoval na argumenty, ktoré sú z hľadiska súdneho konania považované za rozhodujúce (napr. rozhodnutie Ruiz Torija vs. Španielsko z roku 1994, Kraska vs. Švajčiarsko z 29.4.1993).

17. Občiansko-právne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo stanovisko (Zbierka stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov č. 1/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, avšak výnimočne, ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p. (odňatie možnosti konať pred súdom).

18. Odvolací súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku dospel k záveru, že je potrebné súhlasiť s názorom odvolateľov, že odôvodnenie napadnutého rozsudku je nepreskúmateľné vzhľadom na nedostatok dôvodov, nakoľko neobsahuje základné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu.

19. Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde, a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

21. Podľa judikatúry Ústavného súdu SR, ak súd koná vo veci uplatnenia práva osoby určenej v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR inak ako v rozsahu a spôsobom predpísaným zákonom, porušuje ústavou zaručené právo na súdnu ochranu (I.ÚS 4/1994).

22. Odvolací súd poukazuje na to, že obsahu práva na súdnu ochranu v čl. 46 ods. 1 Ústavy SR nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, ale jeho obsahom je i zákonom upravené relevantné konanie súdov. Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu (I.ÚS 26/1994).

23. Porušením práva na spravodlivý proces je možné podľa odvolacieho súdu chápať i taký postup súdu prejednávanej veci, ktorým súd strane znemožní realizáciu tých práv, ktoré jej priznáva Civilný sporový poriadok za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Táto vada je významná najmä vtedy, ak súd postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s inými všeobecne záväznými právnymi predpismi. Vady konania vymedzené v § 389 ods. 1 písm. a) až d) CSP sú porušením základného práva strany sporu na spravodlivý proces.

24. K jednotlivým námietkami odvolateľov uvádza odvolací súd nasledovné:

25. Možno dať za pravdu odvolateľom, že súd prvej inštancie sa pred vecným skúmaním opodstatnenosti určovacej žaloby o určení neexistencie záložného práva opomenul zaoberať otázkou existencie naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, pričom sa hneď zaoberal vecnou opodstatnenosťou žaloby v tejto časti. Podľa názoru odvolacieho súdu možno dospieť k záveru o existencii naliehavého právneho záujmu v zmysle § 137 písm. c) CSP na požadovanom určení. K dôvodnosti uplatneného nároku odvolací súd udáva, že právo vlastníť majetok je zakotvené v čl. 20 Ústavy SR, pričom toto právo nie je právom absolútne neobmedziteľným, nakoľko samotná ústava v čl. 20 ods. 3 počíta s obmedzeniami vlastníckeho práva (porovnaj nález Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 20/2014 zo dňa 14.11.2018). Právo vlastníť majetok nezahŕňa právo na ochranu vlastníka pred stratou majetku v dôsledku uzatvorenia nevýhodných právnych úkonov. Záložné právo nadraduje záujem veriteľa na uspokojenie jeho pohľadávky pred záujmom dlžníka na ponechaní si veci (porovnaj uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. PL.ÚS 23/2014 zo dňa 24.9.2014). Právo na nedotknuteľnosť obydľia nemožno zamieňať s právom na bývanie, nakoľko právo na nedotknuteľnosť obydľia má za účel ochranu obyvateľov pred neoprávneným vstupom, resp. zotrvaním v obydľi.

26. Vo vzťahu k určení neprijateľných zmluvných podmienok a k určení neexistencie záložného práva nemožno od žalobcov požadovať presné vyčíslenie dlžnej sumy, nakoľko výška dlžnej sumy nemá žiadny vplyv na uvedené nároky, keďže ide o určovacie žalobné návrhy bez definovania výšky sumy.

27. Definícia neprijateľných zmluvných podmienok v Občianskom zákonníku je vybudovaná na generálnej klauzule pre neprijateľné podmienky v zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a na demonštratívnom výpočte neprijateľných podmienok v zmysle § 54 ods. 4 Občianskeho zákonníka. To znamená, že v prípade, ak zmluvná podmienka vykazuje všetky znaky definované v generálnej klauzule, hoci nie je uvedená v demonštratívnom výpočte, je nevyhnutné ju považovať za neprijateľnú zmluvnú podmienku.

28. Neprijateľnou zmluvnou podmienkou je aj podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch), čo sa vzťahuje aj na poplatok za správu úveru (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 14Co/112/2016 zo dňa 11.6.2019, rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/301/2016 zo dňa 25.5.2017, rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/18/2016 zo dňa 11.10.2016). Zmluvná podmienka, podľa ktorej je veriteľ oprávnený dlžníkovi účtovať poplatok za vedenie účtu v zmysle sadzobníka poplatkov, umožňuje veriteľovi na základe svojej ľubovôle jednostranne určovať, a teda aj zvyšovať poplatok za vedenie účtu bez uvedenia relevantného dôvodu na takýto postup, stavia spotrebiteľa do pozície, kedy dochádza k zmene v obsahu zmluvného vzťahu bez toho, aby túto skutočnosť mohol spotrebiteľ ovplyvniť, je nútený akceptovať prípadné zvýšenie poplatku, čo má vplyv na rozsah jeho záväzkov voči veriteľovi. Takéto dojednanie vyznieva v neprospech spotrebiteľa, keďže je spôsobilé zhoršiť jeho zmluvné postavenie. Veriteľ vedie úverový účet pre svoje potreby a nie pre potreby dlžníka, pričom z ustanovení a ani všeobecných podmienok nie je zrejmé, v čom má takéto „vedenie účtu - správa účtu“ spočívať, teda aké úkony veriteľa majú byť týmto poplatkom odmeňované. Ide teda o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 OZ neplatná. Tomuto záveru nebráni ani to, že tu ide o otázku primeranosti ceny v zmysle § 53 ods. 1 OZ, pretože otázka primeranosti ceny je vylúčená z posudzovania ako neprijateľnej zmluvnej podmienky len za predpokladu, že je vyjadrená určite, jasne a zrozumiteľne. K druhému žalobnému návrhu (určenie neprijateľnosti zmluvnej podmienky o zabezpečení záväzku záložným právom na nehnuteľnosti uvedenej v petíte) odvolací súd uvádza, že odôvodnenie, že záložné právo je výslovne upravené v Občianskom zákonníku, a teda nemožno uvedenú zmluvnú podmienku označiť

za neprijateľnú, nemožno považovať za nedostatočné odôvodnenie. Dôvodom je tá skutočnosť, že existuje prezumpcia ústavnosti právnych predpisov, pričom záložné právo je bežným právnym inštitútom určeným na zabezpečenie záväzkov. Nie je prekvapivé, že veriteľ, ktorý poskytne väčší objem finančných prostriedkov vo forme úveru, bude trvať na zabezpečení záväzku. Len na základe samotného faktu, že dlžníkom je spotrebiteľ, nemožno vydedukovať, že všetky zákonné formy zabezpečenia záväzku sú neprijateľné. Takéto úvahy by neodôvodnene viedli k výraznej neistote veriteľov.

29. Súd prvej inštancie sa nevysporiadal s argumentom žalobcov, že ak by hypotekárna zmluva bola absolútnym obchodom, nie je jasné, na čo by bolo potrebné vkladať do spotrebiteľskej zmluvy ešte aj opciu Obchodného zákonníka. Odvolací súd poukazuje na to, že ani v prípade absolútného obchodu sa zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou nemôžu odchýliť od Občianskeho zákonníka v neprospech spotrebiteľa (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7 Cdo 21/2014 zo dňa 4.11.2015). Za neprijateľnú podmienku je nevyhnutné označiť aj také ustanovenie zmluvy alebo obchodných podmienok, ktoré určuje, že spotrebiteľský zmluvný vzťah sa bude spravovať Obchodným zákonníkom, nakoľko takéto ustanovenie spôsobuje značnú nerovnováhu v právnom vzťahu medzi dodávateľom a spotrebiteľom (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 M Cdo 20/2009 zo dňa 25.1.2011).

30. K uplatnenému nároku na primerané finančné zadosťučinenie odvolací súd udáva, že žaloba týkajúca sa primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa sa nazýva žalobou satisfakčnou, pretože primerané zadosťučinenie sa označuje za prostriedok satisfakcie. Okrem satisfakčnej funkcie má inštitút primeraného finančného zadosťučinenia taktiež funkciu sankčnú, pretože zaplatenie zadosťučinenia predstavuje pre porušiteľa taktiež finančnú ujmu, nie len ujmu morálnu. Primerané finančné zadosťučinenie je považované za nástroj k odstráneniu ujmy nemateriálnej povahy, a teda nie ako náhrada za spôsobenú materiálnu škodu. Plní taktiež funkciu preventívnu, pretože musí odradovať od ďalšieho nezákonného postupu porušiteľa. Tento účinok môže vyvolať len finančné zadosťučinenie zodpovedajúce významu chráneného záujmu. V rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Obo 302/2016 zo dňa 20.3.2018 súd vymedzil kritériá pre posúdenie finančného zadosťučinenia, keď pri posudzovaní je potrebné prihliadať na všetky okolnosti veci, najmä na to, že ide o vyrovnanie ujmy postihnutého a že ide o určitú satisfakciu postihujúcu toho, kto závadne konal. Nestačí však na tieto kritériá iba poukázať, ale aj preukázať vznik takých okolností, ktoré by umožnili priznať finančné zadosťučinenie.

31. Žalobcovia v spore musia preukázať, že sa žalovaný dopustil porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom o ochrane spotrebiteľa a osobitnými predpismi. Nárok na primerané finančné zadosťučinenie podlieha voľnej úvahe súdu, čo však neznamená ľubovôľu súdu. Pre svoju úvahu súd musí mať k dispozícii dostatok tvrdených a preukázaných skutočností, z ktorých súd pri svojich úvahách musí vychádzať. Nemôže ísť len o subjektívne pocity žalobcov, ničím nepodložené a nepreukázané.

32. K námietke žalobcov, že súd prvej inštancie vo veci nevykonal žiadne dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi, odvolací súd udáva, že ust. § 204 CSP umožňuje, aby sa namiesto vykonávania dôkazov na pojednávaní uskutočnilo vykonávanie dôkazov ich doručením protistrane za predpokladu, že obsah listiny nebude protistranou spochybnený. Aj žalobcovia v replike zo dňa 29.1.2018 (č.l. 470) priznali, že všetky listiny súd stranám doručoval, a preto nebolo možné sa stotožniť s argumentom žalobcov, že súd prvej inštancie pochybil, keď nevyzval strany na vyjadrenie, či doručené listinné dôkazy spochybňujú, nakoľko je úlohou sporových strán, aby si zvážili, ako využijú prostriedky procesného útoku a procesnej obrany v zmysle § 149 CSP. Okrem toho žalobcovia listinné dôkazy nespochybnili ani v odvolaní (č.l. 433) a ani v replike (č.l. 470).

33. K námietke premlčania uplatnenej žalobcami počas odvolacieho konania odvolací súd udáva, že námietku premlčania možno uplatniť v zásade v akomkoľvek štádiu konania (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 M Cdo 14/2008 zo dňa 19.5.2009). S poukazom na uvedené bude potrebné sa zaoberať dôvodnosťou uplatnenej námietky premlčania a taktiež bude potrebné preveriť tvrdenie žalovaného, že dňa 4.5.2018 začal na základe ním podanej žaloby proti žalobcom spor o zaplatenie 79.039,51 eur s príslušenstvom na Okresnom súde Galanta pod sp. zn. 30Csp/78/2018.

34. S prihliadnutím na vyššie vytknuté pochybenia musel odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP zrušiť a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na

ďalšie konanie a nové rozhodnutie, keď prvoinštančný súd nepostupoval v súlade s ust. § 181 ods. 2 a § 220 ods. 2 CSP, čím odvolateľom znemožnil uskutočnenie im patriacich základných procesných práv a takýmto nesprávnym procesným postupom došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nie je napravitel'ny v odvolacom konaní.

35. Povinnosťou prvoinštančného súdu v ďalšom konaní bude s prihliadnutím na právny názor odvolacieho súdu vyslovený vyššie (§ 391 ods. 2 CSP) vec komplexne i s prihliadnutím na argumenty predstreté v odvolacom konaní posúdiť, prejednať za stavu dodržania postupu opísaného vyššie, teda určiť sporné a nesporné skutkové tvrdenia, uviesť svoj predbežný právny názor, následne znova posúdiť žalobou uplatnený nárok vychádzajúc z výsledkov vykonaného dokazovania a vo veci opätovne rozhodnúť, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, výsledky dokazovania posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení, pričom svoje rozhodnutie i náležite odôvodniť v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP. V novom rozhodnutí prvoinštančný súd rozhodne i o nároku na náhradu trov odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

36. Senát krajského súdu uvedené rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie,

lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prevej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).